

[Koch.]

midler til personer ned til 15 år. Jeg mener nok, vi i udvalget bør se på, om det er rimeligt at opretholde denne aldersgrænse, om vi ikke bør overveje mulighederne for en nedsettelse af den. Jeg forstår også, at justitsministeren har været inde i overvejelser af denne art.

Efter forslagets § 13 skulle loven træde i kraft den 1. april 1973, og skal kommunerne have en rimelig frist til at tilrettelægge de administrative ordninger, derunder overgangen til offentlig ansættelse af jordemødrene, tror jeg, det vil være ønskeligt, at lovforslagene kunne gennemføres i denne samling. Jeg skal derfor på socialdemokratiets vegne tilsige indenrigsministeren og socialministeren bistand til en hurtig og velvillig behandling af de foreliggende forslag.

Karen Thurøe Hansen: Det forslag til lov om svangerskabshygijne og fødselshjælp, som her ligger på bordet, bryder i høj grad med gældende ordning og bygger på, at det for fremtiden skal påhvile amtskommunerne samt Frederiksberg og Københavns kommuner at sørge for, at der bliver vederlagsfri adgang både til de profylaktiske helbredsundersøgelser under svangerskabet og til fødselshjælpen, hvad enten fødslen skal foregå på sygehus eller anden offentlig institution eller som hjemmefødsel.

Forvaltningen af disse opgaver skal varetages af amternes sygehusudvalg efter retningslinjer afstukket af indenrigsministeriet, som igen skal forhandle med sygehusrådet. Det pålægges dog de respektive amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg kommuner selv at udarbejde planerne for de forebyggende helbredsundersøgelser og selve fødselshjælpen og også revisionen af disse planer i det omfang, udviklingen efterhånden gør det påkrævet.

Det nye lovforslag bygger således på, at det offentlige skal tilrettelægge hele fødselsbetjeningen for at tilvejebringe en ensartet, sundhedsmæssigt forsvarlig standard samt en rimelig, bekvem adgang til jordemoderhjælp, uanset hvor i landet man er bosat. Hidtil har ordningen været den, at købstæderne har været betjent af privatpraktiserende jordemødre og landdistrikterne af en distriktsjordemoder, og begge disse har modtaget honorar fra den fødende i forbin-

delse med selve fødselsbetjeningen. Dette system har jo i hovedsagen været opbygget på, at der var tale om hjemmefødsler. Udviklingen har imidlertid medført en stadig stærkere tendens mod institutionsfødsler; en undersøgelse foretaget så sent som i 1969 viser, at på det tidspunkt fødte 81 pct. af alle svangre på institutioner, og procenten er i stadig stigning.

Hidtil har institutionerne, dvs. sygehuse og klinikkerne, i vidt omfang gjort brug af de privatpraktiserende jordemødre, idet sygehushyghedehederne har vist en vis tilbageholdenhed over for fast ansættelse af jordemødrene på sygehuse. På længere sigt vil dette nok være en uholdbar situation for de privatpraktiserende jordemødre, idet de gøres afhængige af, i hvor vidt omfang sygehuse vil gøre brug af dem, og de har ligeledes måttet stå til rådighed på alle tidspunkter af døgnet, både for institutionerne og for deres eventuelle hjemmefødende patienter. De har ikke som andre befolkningsgrupper haft mulighed for at tilrettelægge deres arbejdstid og ej heller deres fritid. Dette har igen medført, at tilgangen til de privatpraktiserende jordemødre har svigtet, og selv om man adskillige steder har sammenlagt jordemoderdistrikterne og derved har givet større befolkningsunderlag og også en forøget indtjening for jordemødrene, har det mange steder været umuligt at få stillingerne besat. Derfor må jeg med et lille hertesuk beklage, at et liberalt erhverv som de privatpraktiserende jordemødre efter det nye forslag udgår, idet fødselshjælpen fremtidig skal styres rent centralt.

Indenrigsministerens forslag går ud på, at alle kvinder, der ønsker det, skal have adgang til at føde uden for hjemmet. Selvsagt kan dette ikke lade sig gøre fra den ene dag til den anden, idet det kræver en vis udbygning af sygehusvæsenet. Det kræver også en samlet planlægning, og der skal også tages hensyn til, at vi foreløbig har en sengekapaцитet på de private klinikker, der stadig væk fremover kan varetage de normale fødsler, mens det overlades til specialafdelingerne på sygehuse, hvoraf der bør findes mindst én i hver sygehuskommune til at tage sig af de komplicerede tilfælde.

Indenrigsministerens forslag bygger på, at der skal oprettes centre, hvor der skal placeres 6 a 7 jordemødre. Ud over undersøgelser